

Cholov Yisroel and the Kashrus of Commercial Milk

1. Mishnah, Bechoros 1:2

בְּהֵמָה טְהוֹרָה שֶׁיָּלְדָה כְּמִין בְּהֵמָה טְהוֹרָה, אָסוּר בְּאֲכִילָהּ, וְטֵמְאָה שֶׁיָּלְדָה כְּמִין בְּהֵמָה טְהוֹרָה, מִתָּר בְּאֲכִילָהּ. מִתָּר בְּאֲכִילָהּ, מִתָּר בְּהֵמָה טְמֵאָה, מִתָּר בְּאֲכִילָהּ. מִתָּר בְּהֵמָה טְהוֹרָה, אָסוּר בְּאֲכִילָהּ, שֶׁהֵיזְאָ מִהֶטְמֵא, טֵמְאָה; וְהֵיזְאָ מִן הַטְּהוֹר, טְהוֹר.

In the case of a kosher animal that gave birth to a non-kosher animal of sorts, its consumption is permitted. And in the case of a non-kosher animal that gave birth to a kosher animal of sorts, its consumption is prohibited. This is because that which emerges from the non-kosher [animal] is non-kosher and that which emerges from the kosher [animal] is kosher.

2. Mishnah, Avodah Zarah 2:6

אֵלּוּ דְּבָרִים שֶׁל גּוֹיִם אָסוּרִין וְאֵין אָסוּרִין אָסוּר הַנָּאָה. חֵלֶב שֶׁחֲלָבוּ גּוֹי וְאֵין יִשְׂרָאֵל רֹאֶהוּ...

And these are items that belong to gentiles and are prohibited, but their prohibition is not that of an item from which deriving benefit is prohibited: Milk that was milked by a gentile and a Jew did not see him...

3. Talmud, Avodah Zarah 35b (Koren translation)

חֵלֶב לִמְאֵי נִיחוּשׁ לֵה? אֵי מִשּׁוּם אִיחֻלּוּפֵי, טְהוֹר - חִיּוֹר, טֵמְאָה - יִרוֹק! וְאֵי מִשּׁוּם אִיעֲרוּבֵי, נִיקוּם, דָּאֵמַר מַר: חֵלֶב טְהוֹר עוֹמֵד, חֵלֶב טֵמְאָה אֵינוֹ עוֹמֵד! אֵי דְקָא בְּעֵי לִגְבִינָה ה"נ, הַכָּא בְּמֵאֵי עֲסָקִינָן - דְּקָא בְּעֵי לִיָּה לְכַמְכָּא. וְנִשְׁקוּל מִינֵיהּ קְלֵי וְנִיקוּם! כִּיּוֹן דְּבִטְהוֹר נִמְי אֵיכָא נְסִיּוּבֵי דְלֵא קִימֵי, לֵיכָא לְמִיקָם עֵלָה דְּמִילְתָּא. וְאֵב"א: אִפִּי' תִּימָא דְקִבְעֵי לֵה לִגְבִינָה, אֵיכָא דְקָאֵי בִּינֵי אֲטַפִּי.

Concerning **milk, with regard to what need we be concerned? If it is due to** the concern that a gentile might **exchange** the milk of a kosher animal with the milk of a non-kosher animal, this concern is unfounded, as **kosher** milk is **white** whereas **non-kosher** milk has a **green** tinge to it! **And if** it is prohibited **due to** the concern that it might be **mixed** with non-kosher milk, let the Jew **curdle** the milk obtained from the gentile, **as the Master said: Milk from a kosher animal curdles, but milk from a non-kosher animal does not curdle.** [The Gemara answers]: **If one desires to eat it as cheese, indeed,** one can simply curdle it, as the milk of non-kosher animals does not curdle. **What are we dealing with here? Where one desires to** use the milk in *kamkha*, a food item that contains milk. [The Gemara raises a difficulty]: **But** in that case, **let him take a bit of milk and curdle** it, to test whether or not it has been mixed with the milk of a non-kosher animal! [The Gemara explains]: **Since there is also whey in kosher milk, which does not curdle, there is no way to establish** the halakhic matter with regard to it. Even kosher milk will not curdle completely, and therefore this is not a reliable method to determine the halakhic status of the milk. [The Gemara presents an alternative suggestion]: **And if you wish, say** instead that **you may even say** that the concern applies **where he intends** to use the milk **to make cheese, as there is milk that remains between the crevices** of curdled cheese, and therefore there is a concern that drops of non-kosher milk might be mixed with it.

4. Mishnah, Avodah Zarah 2:7

וְאֵלּוּ מִתְרִין בְּאֲכִילָהּ. חֵלֶב שֶׁחֲלָבוּ גּוֹי וְיִשְׂרָאֵל רֹאֶהוּ...

And these are permitted for consumption: Milk that was milked by a gentile and a Jew watched him...

5. Talmud, Avodah Zarah 39b (Koren translation)

תְּנִינָא לֵהָא דַּת"ר: יוֹשֵׁב יִשְׂרָאֵל בְּצַד עֲדָרוֹ שֶׁל עוֹבֵד כּוֹכְבִים וְעוֹבֵד כּוֹכְבִים חוֹלֵב לוֹ וּמִבִּיא לוֹ, וְאֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ. הֵיכִי דְמִי? אֵי דְלֵיכָא דְבַר טֵמְאָה בְּעֲדָרוֹ, פְּשִׁיטָא!? וְאֵי דְאֵיכָא דְבַר טֵמְאָה בְּעֲדָרוֹ, אִמְאָי? לְעוֹלָם דְּאֵיכָא דְבַר טֵמְאָה, וְכִי קָאֵי חֲזֵי לֵיהּ, וְכִי יִתִּיב לֹא חֲזֵי לֵיהּ, מַהוּ דְתִימָא: כִּיּוֹן דִּיתִיב לֹא חֲזֵי לֵיהּ, נִיחוּשׁ דְּלִמָּא מִיִּיתֵי וּמִעֲרַב בֵּיהּ, קַמ"ל: כִּיּוֹן דְּכִי קָאֵי חֲזֵי לֵיהּ, אִירְתוּתֵי מִירְתָּת וְלֹא מִעֲרַב בֵּיהּ.

We learn from the mishnah that which the Sages taught explicitly in a *baraita*: **A Jew may sit beside a gentile's flock and wait while the gentile milks his animals and brings the milk to the Jew, and he not need be concerned,** even if he cannot see the milking process from his seated position. [The Gemara asks]: **What are the circumstances** of this case? **If it is known that there is no non-kosher animal in the gentile's flock,** isn't it **obvious** that the milk is permitted? Why would the *baraita* teach an obvious *halakha*? **And if there is a non-kosher animal in his flock,** then **why** is the milk permitted, considering the fact that the Jew could not see the gentile from where he sat? [The Gemara explains]: **Actually,** this is

referring to a case **where there is a non-kosher animal in the flock, and when the Jew is standing he can see the gentile, but when he is sitting he cannot see the gentile. Lest you say: Since when the Jew is sitting, he cannot see the gentile, we should be concerned that perhaps the gentile will bring non-kosher milk and mix it with the kosher milk, the baraita therefore teaches us that since when the Jew is standing, he can see him, the gentile is fearful of being caught and does not mix anything into the milk.**

6. Shulchan Aruch, Yoreh Deah 115:1

(א) חלב שחלבו עובד כוכבים ואין ישראל רואהו, אסור, שמא ערב בו חלב טמא. הנה חולב בביתו וישראל יושב מבחוץ, אם ידוע שאין לו דבר טמא בעדרו, מותר, אפילו אין הישראל יכול לראותו בשעה שהוא חולב. הנה לו דבר טמא בעדרו, והישראל יושב מבחוץ והעובד כוכבים חולב לצדו ישראל, אפילו אינו יכול לראותו פשהוא יושב, אם יכול לראותו פשהוא עומד, מותר, שירא שמא יעמד ויראהו, והוא שיוודע שחלב טמא אסור לישראל.

Milk that was milked by non-Jews and no Jew saw them do so, it is forbidden as perhaps non-kosher milk was mixed in. If it was milked in his house and a Jew was sitting outside, if it is known that there is no non-kosher animal in his herd, it is permitted, even if no Jew is able to see him at the time that he milks the animal. If he has a non-kosher animal in his heard, and the Jew sits outside, and the non-Jew is milking only for the sake of the Jew, even if the Jew is unable to see him when he is sitting, if he is able to see him when he stands, this is permitted, because the non-Jew **fears** that perhaps he will stand and be seen, and he knows that non-kosher milk is forbidden the to Jew.

7. Shulchan Aruch, Yoreh Deah 115:2

גבינות העובדי כוכבים אסרום מפני שמעמידים אותם בעור קיבת שחיתתם שהיא נבלה ואפילו העמידוהו בעשבים אסורה: הגה וכן המנהג ואין לפרוץ גדר (ב"י) אם לא במקום שנהגו בהם היתר מקדמונים ואם הישראל רואה עשיית הגבינות והחליבה מותר (אגור פ' שואל) וכן המנהג פשוט בכל מדינות אלו ואם ראה עשיית הגבינות ולא ראה החליבה יש להתיר בדיעבד כי אין לחוש שמא עירב בו דבר טמא מאחר שעשה גבינות מן החלב כי דבר טמא אינו עומד ובודאי לא עירב בו העובד כוכבים מאחר שדעתו לעשות גבינות (הגהות אשיר"י פא"מ ובארוך) . ומכל מקום אסור לאכול החלב כך (שם).

Cheese made by non Jews was forbidden because they are produced with the dried stomach of an animal that was not correctly slaughtered. And even when the cheese is produced using vegetarian rennet it is forbidden.

Rama: And this is the custom, and it must not be changed, unless you are in a place that has permitted this since earlier times. And if a Jew oversees the production of the cheese and the milking, it is permitted. And this is the custom that has spread in all of our countries. And if a Jew oversaw the making of the cheese, but not the milking, it is permitted after the fact, because there is no concern that perhaps something non-kosher was mixed in after the cheese was made from the milk, because non-kosher milk will not allow the cheese to form, and of course the non-Jew did not mix anything in once he knew it was for making cheese. And in any case, it is forbidden to eat such milk.

8. R' Chizkiyah da Silva (17th century Amsterdam), Pri Chadash, Yoreh Deah 115:6

ושמענין מהכא דלא אסרו חלב גוי אלא כשיש חשש מתערובת חלב טמא, דהא בדליכא דבר טמא בעדרו התירו אף שאינו רואה כלל החליבה לא עומד ולא יושב...ואם היה דין חלב כגבינה של גוים היה לנו לאסור כל חלב שחלבו גוי ואין ישראל רואהו אף דליכא חשש תערובת משום לא פלוג, אלא ודאי כדאמרן: ונמצינו למדין שדינו ממש כדין מורייס של גוים שאסרוהו משום תערובת יין ואם היין ביוקר שרי, הכי נמי אם חלב טמא אינו נמצא במקום אחד, או שנמצא אלא שהוא יותר ביוקר מחלב טהור, אין לאסור שם חלב שחלבו גוי ואין ישראל רואהו אלא מותר לילך ולקנות מהגוים חלב שלהם. וכן מצאתי להרדב"ז בתשובה בסימן ע"ה [חלק ד אלף קמז] כדברי וז"ל...הכלל העולה דבעיר שלא נמצא שם חלב טמא או שהוא יותר ביוקר מחלב טהור מותר לקנות מהעכו"ם חלב שחלבו בלא ראיית ישראל כלל. וכן מצאתי המנהג פשוט פה אמשטירדאם וכן נהגתי אני ג"כ זולת קצת יחידים הנוהרים בזה.

9. R' Yechiel Michel Epstein (19th century Lithuania), Aruch HaShulchan, Yoreh Deah 115:4-6

ואין לשאול דבאין דבר טמא בעדרו למה לנו שיהא ישראל יושב מבחוץ והרי אין שום חשש בזה אמנם כתבו הראשונים דכל שהישראל לא ראה החליבה כלל והיינו שגם מבחוץ לא ישב אסרו חז"ל בכל גווני...כן כתוב במרדכי...ורק הקילו בהשמירה דהינו שדי בישיבה מבחוץ כמו שנתבאר וכן די ביוצא ונכנס...והנה עכ"פ נתברר דלפי דעת כל רבותינו שהבאנו אפילו במקומות דלא שכיח כלל דבר טמא בעיר באופן שאין חשש לתערובת חלב טמא מ"מ אסור כשהישראל לא עמד עכ"פ מבחוץ בשעת החליבה או שיהא יוצא ונכנס...ודלא כאחד מגדולי האחרונים שהאריך בזה להקל לשתות חלב שלהם במקום שאין שם דבר טמא או שהוא רחוק המציאות שיחלבו את הטמא או שחלב טמא ביוקר והביא ראיה מאיזה גדולים שהקילו בכה"ג ומסיבה זו יש הרבה מתפרצים באיסור זה בדורנו בעוה"ר כאשר ראינו ושמענו...וכיון שנפסק לאיסור בטור וש"ע וכל גדולי אחרונים מי יוכל להעזיז פניו ולמלא תאות נפשו ושומר נפשו ירחק א"ע מזה

וליתר שאת אברר לך איך שכל דברי רבותינו הקדושים הם כגחלי אש מה שהתוודה לפני בלב נשבר בהיותי יושב על כסא הוראה בעיר פלונית שאחד מהבע"ב החשובים דשם היה נוהג היתר בדבר בהיותו חוץ לביתו בעיר הגדולה במדינה וישב תדיר בשם לעסקיו והוא ועוד אורחים בשתותם חמים בבוקר בבוקר היו קונים חלב שמן שקורין סמאנ"ט אצל חנוני אינו יהודי שכנגד אכסניא שלהם ופעם אחת התחילו לחקור ביניהם מאין לוקח החנוני הקטן זה כל כך חלב שמן והלך הוא להחנוני ושאלו וא"ל החנוני אני קונה באיטליז של בשר הרבה מוח של הבהמות וממחה אותם עם הרבה חלב ומבשלם ביחד וזה הוא השמנונית אז נפלו כולם על פניהם על חטאם הגדול שאכלו טרפות ובשר בחלב והבעה"ב התודה לפני וצעק בקול כמה גדולים דברי חכמים ובאמת כך מקובלני שכל גזירת חכמים לבד טעמם הנגלה יש עוד הרבה טעמים כמוסים שלא גילו אותם [וביחוד שמעתי שבאמעריקא יש רבים מהאומות ששותים חלב חזיר מפני שמצויים שם הרבה].

10. R' Chaim Jachter, Gray Matter III, Kashrut: Chalav Yisrael

It is well known among Rav Soloveitchik's students that the Rav when he resided in the United States drank packaged milk that did not have any special Rabbinic supervision. Rav Genack mentioned in a Shiur at Yeshiva University that the Rav told him that there exist three considerations to be lenient. First, if no non-Kosher animals are found in the herd of animals that are being milked ("Ein Bedro Tamei") some authorities rule leniently. Second, we may rely on the government (USDA) supervision and inspections to insure that the milk we consume is from cows. Finally, the rabbinic edict forbidden drinking milk from an animal that was milked by a non-Jew technically does not apply today since the cows are milked by machines. It is interesting to note that a great Israeli authority, Rav Zvi Pesach Frank, permitted drinking powdered milk imported from the United States based on somewhat similar considerations (Teshuvot Har Zvi, Yoreh Deah 103-104).

11. R' Moshe Feinstein (20th century USA), Igros Moshe, Yoreh Deah 1:46

ובדבר החלב של הקאמפאניעס במדינתנו אשר יש פקוח הממשלה ואם יערבו חלב בהמה טמאה יענשו וגם יסגירו את העסק שלהם שלכן ודאי מירתתי מלערב יש טעם גדול להתיר אף בלא שיטת הפר"ח משום דהעיקר ידיעה ברורה הוא כראיה ממש...וזהו גדר אנן סהדי שמצינו בהרבה מקומות. ואף לעדי קיומא דקידושין שאף שלא ראו אלא היחוד הוא כראיה ממש ונעשית א"א גמורה אף לחייב מיתה להבא עליה אחר אח"כ ושלא לתפוס בה קידושין אחרים...ולכן בחלב שאסרו רק בחלבו עכו"ם ואין ישראל רואהו יש להתיר גם בישראל וידעין ידיעה ברורה דהוי כראיה. וזה שאם יערבו יענשו ויצטרכו לסגור העסק שלהם שהוא הרוחה של כמה אלפים והממשלה משגחת אליהם הוא ודאי ידיעה ברורה שהיא כראיה שלא היה בכלל איסורם. וזה הוא גם לכו"ע דאין טעם לחלוק בזה ולכן הרוצה לסמוך ולהקל יש לו טעם גדול ורשאי וכמו שמקילין בזה הרוב בנ"א שומרי תורה וגם הרבה רבנים וח"ו לומר שעושין שלא כדין. אבל מ"מ לבעלי נפש מן הראוי להחמיר ואין בזה משום יוהרא וכך אני נוהג להחמיר לעצמי אבל מי שרוצה להקל הוא עושה כדינא ואין להחשיבו כמזלזל באיסורין.

12. R' Moshe Feinstein (20th century USA), Igros Moshe, Yoreh Deah 1:48

...ואף שכת"ר שלח לי תשובה מפקיד השלטון שהעונש ע"ז הוא רק מעשרים וחמשה עד מאה דאלאר וגם הם מקבלי שוחדא, לא נתבטלה בזה הידיעה משום דאין להם בשביל מה לעבור ולהענש וליתן שוחד דאין להיות מזה ריוח שימסרו נפשיהו ע"ז דכיון שאסור מדיני הממשלה לערב, ודאי כשירצו ליקח פועלים לחלוב סוסים וגמלים וחזירים יצטרכו לשלם להם הון רב וגם לשחד כל הפועלים שיש להקאמפאניע שישתקו וגם לשחד למשגיחי הממשלה שאף ששחד הוא דבר המצוי מ"מ בדבר פרסום כאצל הקאמפאניע שאין עושין בעצמן אלא ע"י פועלים הוא דבר קשה... ובפרט שאם יעבור איזה פעמים ודאי יקחו ממנו הלאייסענס שיהיה מוכרח לסגור העסק כמו שנוהגין בהרבה דברים שאם אין מועיל עונש ממון עונשין בלקיחת הלאייסענס שהוא סגירת העסק. ולכן אף שאנן לא נימא דברים ואומדנות מעצמנו אבל אומדנא זו דמירתת וכן שאין לחוש לעירוב כשאין ריוח הוא מפורש בגמ' והחשבון שאין ריוח זה ודאי יכולין גם אנחנו לחשוב.

13.R' Moshe Feinstein (20th century USA), Igros Moshe, Yoreh Deah 2:35

בדבר חלב הקאמפאניעס שבמדינתנו שבארתי בספר אגרות משה סימן מ"ז בחיו"ד שליכא איסור חלב שחלבו עכו"ם ואין ישראל רואהו, אבל מ"מ מן הראוי לבעלי נפש להחמיר, שמטעם זה ודאי ראוי למנהלי ישיבות קטנות שיתנו להתלמידים חלב של אלו הקאמפאניעס שמעמידין ישראל לראות החליבה, ואף שהוא ביוקר מעט שלהישיבות עולה זה סך גדול במשך השנה והמצב של הישיבות דחוק בשנים אלו שבשביל זה מקילים באיזו ישיבות, מ"מ כדאי להחמיר כי גם זה הוא מעניני חינוך ולמוד שידעו שכדאי וראוי לבני תורה להחמיר אף כשיש רק חשש איסור, דמזה יתבוננו לראות איך לירא מאיסורין, וכל הוצאות הישיבה הרי הוא כדי לחנך דור נאמן לה' ולתורתו, ומעניני חינוך אין לצמצם. אבל במקומות הרחוקות שאין שם קאמפאניעס מחלב שישראל רואהו, והוא דבר קשה מאד להשיג חלב שישראל רואה בשעת החליבה אף ליחידים אין להם להחמיר.

14.R' Moshe Feinstein (20th century USA), Igros Moshe, Yoreh Deah 3:16

גבינות עכו"ם שראה ישראל עשייתן ולא ראה החליבה בע"ה... שבמדינתנו הא בארתי בתשובתי אג"מ חיו"ד א' סימן מ"ז שמדינא אין לאוסרם ורק שהוא מן הראוי להחמיר שלא שייך אפילו לבעלי נפש להוסיף תרי חומרי בעלמא אפילו באיסורין דאורייתא החמורים... סוף דבר אף בחלב עכו"ם ממש אין לאסור הגבינות שעשה העכו"ם ממנו כשראה ישראל העשיה אלא רק לבעלי נפש במקום שאפשר להשיג בלא טירחא ובלא חלוק בהשויי כדבארתי, ובחלב של הקאמפאניעס דמדינתנו שבארתי שאין לאוסרם מדינא אלא רק מן הראוי להחמיר לבעלי נפש שנמצא שהוא חומרא על חומרא אין לחוש כלל.